

JOHNS. JØRGE USEUS
HOS

Johannes Jørgensen Selskabet

Nyhedsbrev

Januar 2003

1. årg. Nr. 1.

JOHANNES JØRGENSEN SELSKABET er nu en realitet. Ved et godt fremmøde på Svendborg Bibliotek lørdag den 16. november blev der opnået fuld tilslutning til ideen om at oprette et selskab med det formål at fremme kendskabet til digteren Johannes Jørgensens liv og forfatterskab. I vedlagte referat fra den stiftende generalforsamling kan man læse om mødets gang og resultat. Bestyrelsens sammensætning kom til at se således ud:

Formand Stig Holsting, Jagtvej 183 A, 2100 København Ø, tlf. 87580303, e-post stig.holsting@mobilixnet.dk
Næstformand Jørgen Nybo Rasmussen, Svanevej 38, 4000 Roskilde.
Sekretær Susanna Figgé, Njalsgade 51, 2300 København S
Kasserer Peder Bo, 5700 Svendborg, tlf. 62211762, mail@bo-consult.dk

John Damsager, Rødtjørnevej 26, 2720 Vanløse
Suppleanter: Ove Klausen, Ottosminde 2, 8900 Randers

Birte Mandrup Christensen, Mariendalsvej 41, 2000 Frederiksberg
Revisor: Henning Fink-Jensen, Krogmosevej 28, 2880 Bagsværd

Der har nemlig været en overvældende interesse for det ny selskab, så hvis man kan benytte almindelig anvendt forholdsstatistik i dette tilfælde, så vil endnu flere have kendskab til hans forfatterskab, og det vil naturligvis også være realistisk at tro. Så vi har grund til at tro, at Johannes Jørgensens kommer til at stå foran en renæssance. I min pressemeddelelse til landets aviser, som desværre ikke alle fandt interesse i vort anliggende, skrev jeg følgende: Ca. 70 mennesker havde på forhånd vist interesse for at oprette et forum til fremme for kendskabet af den internationalt kendte danske forfatter, hvis værker om de store helgensikkelser Frans af Assisi, Catarina af Siena og Birgitta af Vadstena bl.a. har skabt ham et stort navn i udlandet. Men Johannes Jørgensens navn knytter sig også til den litterære verden omkring århundredskiftet 1900, hvor brydningerne mellem kulturradikalismen og symbolismen gjorde sig gældende. I Danmark fik Johannes Jørgensen aldrig den position, som hans litterære format rettelig gjorde ham fortjent til. Dette skyldtes, at han i 1896 konvertere-

de til katolicismen og derved straks lagde stor afstand til de litterære kredse omkring især Georg Brandes. Men Johannes Jørgensens litterære format har en så spændvidde, at det vil være forkert at sætte ham i nogen snæver bås, selvom hans katolicisme naturligvis kom til at præge en stor del af hans produktion.

At man i Danmark alligevel erkendte hans betydning kom bl.a. til udtryk, da han i 1932 blev udnævnt til æresborger i sin fødeby Svendborg. Dette var allerede sket i 1922 i hans anden by, Assisi i Umbrien i Italien, hvor han havde boet siden 1915.

Johannes Jørgensen Selskabet er åbent for enhver, som har interesse for den store digter, hvis lyrik og sproglige æstetik sætter ham blandt de ypperste i dansk litteratur.

Det er med en ikke ringe glæde at vi kan konstatere, at Johannes Jørgensen Selskabet er kommet godt fra start med tilslutning fra over 90 interesserede. Selskabets officielle adresse bliver Svendborg Bibliotek, hvor den årlige generalforsamling vil finde sted. Derudover er det formandens og/eller kasserens adresser, som vil have aktuell interesse. Ved generalforsamlingen blev det besluttet, at medlemskontingentet skal være på 100 kr. p.a. Vedlagt dette brev er indbetalingskortet for kontingentet for 2002-2003. Vi håber, at alle tilmeldte hermed vil benytte lejligheden til at bekræfte deres medlemskab af Johannes Jørgensen Selskabet.

Med dette nyhedsbrev til selskabets medlemmer indleder bestyrelsen sit arbejde, og det kan allerede nu afsløres, at man påtænker at arrangere et symposium over Johannes Jørgensen til sommer i Svendborg, hvor byen fejrer 750 års byjubelåum. Det bliver søndag den 17. august. Ved at gå ind på hjemmesiden www.litteraturselskaber.dk, vil man kunne se, at vi nu er meldt under fanerne og for fremtiden vil indgå i et samarbejde med andre litterære selskaber i Danmark. Ligeledes vil Johannes Jørgensen Selskabet snart få sin egen hjemmeside, hvor interesserede altid vil kunne læse om digteren, vores selskab og om hvilke aktiviteter, vi for tiden har i tankerne. Men for at berolige de af vore medlemmer, som ikke råder over så moderne hjælpemidler som en PC vil jeg skynde mig at sige, at der til alle medlemmer vil udgå et kvartalsskrift med alle relevante oplysninger.

Med venlig hilsen
Stig Holsting
formand

JOHANNES JØRGENSEN SELSKABET

Stiftende generalforsamling 16. november 2002 på Svendborg Bibliotek.

Referat

Generalforsamlingen fandt sted i Svendborg Biblioteks mødelokale i et hus, som ligger ved siden af selve biblioteket, med adr. Svinget 1. Det er indrettet med udmærkede faciliteter. I mødelokalet findes borde og stole, hvor deltagerne kunne sidde under bekvemme og hyggelige forhold, idet forfriskninger blev serveret både før og under mødet. I tilstødende lokaler findes et vel udstyret køkken samt garderobe og toilet. Allerede før kl. 13 indfandt de første deltagere sig. De blev hilset velkommen af bibliotekets personale med stadsbibliotekar Kristian Grønborg i spidsen. Både han og bibliotekarerne Søren Jensen og Henrik Petersen, der begge har opgaver i Johannes Jørgensens Hus, deltog engageret i generalforsamlingen. Denne gæstfri modtagelse var med til at skabe den gode stemning, der prægede hele mødet. Ca. 40 personer deltog.

Kl. 13,45 åbnedes generalforsamlingen med, at Johannes Jørgensens berømte "Nu lyser løv i lunde" blev sunget som fællessang. Herefter bød Jørgen Nybo Rasmussen som selskabets "jordemoder" velkommen med nogle ord om baggrunden for dets stiftelse netop her i Johannes Jørgensens by. Selskabet skal skabe ny forståelse for JJ. Selvom hans konversion til den katolske tro medførte en afstand til datidens danske kulturliv, gjorde den også JJ til en enestående kulturel brobygger mellem Danmark og Europa, der netop i vor tid burde opnå forøget opmærksomhed

Derefter fulgte et kulturelt indslag. Nogle glimt af JJ.s poesi og prosa skulle glæde og inspirere deltagerne, så mødet ikke blev helt domineret af debat om tørre statutter og valgteknik. Birgit Stresino fra Katolsk Orientering havde til alle medbragt et blad med foto af JJ. på torvet i Assisi på den ene side og på den anden side teksten til to af hans sange. Med Margrethe Segalt ved klaveret sang Birthe Mandrup Christensen to andre sange: "Der er en brønd som rinder" og "Imellem nattens stjerner" med melodier af Albert Dencker-Jensen. Derefter oplæste Stig Holsting uddrag af kritikeren Kaj Friis Møllers tale ved JJs 70 års dag, som fejredes i Grundtvigs Hus i København i 1936. Han havde fremhævet JJs enestående sprogkunst og vide åndelige horisont. Derefter læste Stig begyndelsen og slutningen af JJs strengt alvorlige novelle "Den yderste Dag".

Selve stiftelsen af Johannes Jørgensen Selskabet fulgte den i indbydelsen fastsatte dagsorden. Dvs. man begyndte med valg af dirigent: major Poul Wiisbye og referent: JNR. De foreslåede statutter blev læst op i sammenhæng og derefter drøftet paragraf for paragraf. Der fremkom mange vel motiverede ændringsforslag, hvoraf generalforsamlingen tilsluttede sig adskillige. Udover mindre sprogforbedringer kan nævnes følgende: Bindestregen i selskabets navn blev strøget, så det nu hedder: Johannes Jørgensen Selskabet, altså alle ord begyndt med stort. - Trods kritik blev det fastholdt, at dets hjemsted er Svendborg (§2), idet hermed ikke forbindes noget juridisk eller

økonomisk, men kun det symbolske. Dog er det konkretiseret ved, at den årlige generalforsamling afholdes på Svendborg Bibliotek (§7).- Under § 6 indførtes en regel om afgivelse af fuldmagt. - Vigtig var ændringen af forslaget §8, pkt 5, idet det blev forkastet, at bestyrelsen vælges som helhed og derefter selv konstituerer sig med formand osv. I stedet blev det vedtaget, at generalforsamlingen vælger formand og bestyrelse hver for sig, hvorefter bestyrelsen fordeler de øvrige poster mellem sig, Dog kan den evt. finde sekretær og kasserer udenfor egne rækker. - Regnskabsåret fastsattes af praktiske grunde til tiden 1. okt. til 30 sept. - Herefter kunne dirigenten erklære Johannes Jørgensen Selskabet for retmæssigt stiftet. Johannes Jørgensen Selskabets første generalforsamling fulgte de netop vedtagne statutter, for så vidt de i dag var relevante.

Først kom derfor §6 om det årlige kontingentet, der blev fastsat til kr. 100. -

Valg af formand ifølge den netop vedtagne §7,5. Kun en kandidat var opstillet, nemlig Stig Holsting, som efter en kort præsentation blev valgt enstemmigt som selskabets første formand.

Herefter fulgte §7,6: valg af den øvrige bestyrelse. Der blev foreslået og opstillet otte kandidater, nemlig (i alf. orden): Peter Bo, Birthe Mandrup Christensen, John Damsager, Susanna Figgé, Karen Grzelak, Ove Klausen, Jørgen Nybo Rasmussen og Poul Wiisbye. Da bestyrelsen kun består af fire, blev der skriftligt kampvalg., alt kyndigt ledet af dirigenten Poul Wiisbye. Hver af kandidaterne præsenterede sig først for forsamlingen med nogle få ord og deres navne blev noteret på en for alle synlig tavle. Stemmesedler til skriftlig afstemning blev uddelt. Hver stemmeberettiget kunne skrive fire navne, der opfattedes som sideordnede. De fire kandidater med flest stemmer blev medlemmer af bestyrelsen, mens de på femte og sjette pladsen opfattedes som valgt som suppleanter. Dette var en tillem্পning af §7, 7, som forsamlingen på stedet vedtog. - Resultatet af valget blev, at Peter Bo, John Damsager, Susanna Figgé og Jørgen Nybo Rasmussen valgtes til bestyrelsen, mens Birthe Mandrup Christensen og Ove Klausen blev suppleanter.- Som revisor blev foreslået og valgt Henning Fink-Jensen. En revisorsuppleant blev ikke valgt.

Forslag til selskabets aktiviteter var både mange og righoldige. Da Svendborg næste år kan fejre 750 års byjubilaum efterspurges JJ Selskabets deltagelse heri evt. i form af en særlig arbejdsgruppe. Det blev foreslået, at der udgives et årsskrift eller lignende til medlemmerne. At der oprettes en hjemmeside på internettet. At man opstiller en liste over foredragsholdere. At der arrangeres rejser til Assisi. At man rejser spørgsmålet om fremtiden for Johs. Js hus i Assisi. At selskabet medvirker i valfarten til Vadstena næste år. At der på Magleås afholdes en weekend om JJ. At der udgives en CD med JJs sange. At der arbejdes for indslag om JJ i TV og radio. At der udarbejdes en egentlig bibliografi over JJs værker (hvilket bibliotekar Henrik Petersen fra Svendborg fortalte, at han allerede arbejder på). Birgit Stresino lovede en udførlig omtale af selskabets stiftelse i Katolsk Orientering.

Derefter fik den nyvalgte formand Stig Holsting ordet. Han fremhævede, at JJ Selskabet ikke skal være en katolsk klub, men et litterært selskab, der skal omfatte alle sider af JJs liv og betydning. Han tog de netop foreslåede aktivitetsforslag op til en kort omtale og lovede at ville gøre sit for at fremme dem alle. Han takkede stadsbibliotekar Kristian Grønborg og Svendborg Bibliotek for gæstfriheden og den gode behandling og udtalte ønsket om fortsat godt samarbejde om JJs sag. Afsluttende fællessang var "Nu længes alle skygger" fra "Brig Marie af Svendborg."

Herefter sluttede mødet ca. kl. 17. Dog fulgte en snes af deltagerne invitationen til at aflægge Johannes Jørgensens mindehus et kort besøg. I den regnsilende novemberaftens mørke vandrede man under paraplyerne til huset i Fruestræde. Her fungerede bibliotekar Søren Jensen som guide ikke blot i museet i stuen, men også i de rum på 1. salen, der havde været Johannes og Helene Jørgensens bolig, og som står urørt med mange bøger, møbler og billeder, der personligt vidner om det rige digterliv, som JJ. Selskabet nu skal vække ny forståelse for.

Roskilde 20. nov. 2002. Jørgen Nybo Rasmussen

Fugleprædiken

Den jævne Mand i Assisi véd ikke meget om Byens berømteste Søn. Nu og da prøver jeg derfor at fortælle et og andet om ham, saadan ved Aftenilden i Køkkenet. Snart er det om Ulven fra Gubbio, snart er det om Broder Junipero, som skar et Ben af Bondens Gris for at faa noget at putte i Gryden, snart er det om den Prædiken, Sanct Franciscus holdt for Fuglene – ”det var derovre mellem Bevagna og Cannara.” – ”Ja, nu er der blevet sat et Mindesmærke op paa Stedet, ” véd Rigo at fortælle. Det blev sat op i 1926, det franciskanske Mindeaar. – ”Og vores Podestá var derovre til Indvielsen.”

Raületto sidder tavs og lytter. Han hører mig læse *Fiorettis* Tekst op – ”Og den hellige Frans gik ud paa Marken og prædikede for Fuglene, som sad paa Jorden, og pludselig kom de, der var i Træerne, ned til ham, og de sad alle ganske stille, mens han fuldendte sin Prædiken, og da den var omme, fløj de ikke bort, før han havde givet dem sin Velsignelse.” Men denne Slutning er for meget for Raülettos praktiske Sans, og han spørger forundret: ”Tog han da ikke én til sig selv?” Det vilde da have været saa nemt, naar de alle sad stille og ventede paa Velsignelsen. Og Raületto véd, hvilken Lækkerbiskken en saadan lille stegt Fugl kan være – han har i sin Moders Køkken set en hel Række af dem paa et Spid, som langsomt drejer sig over Ilden ...

Fra Johannes Jørgensens *Gamle Adresser* 1947, s. 97.

Johannes Jørgensen Selskabet

Statutter

- §1 Selskabets navn er "Johannes Jørgensen Selskabet".
- §2 Selskabets hjemsted er Svendborg.
- §3 Selskabets formål er at uddybe kendskabet til og fremme studiet af Johannes Jørgensens liv, virke og forfatterskab.
- §4 Selskabet tjener sit formål ved bl.a. 1) afholdelse af foredrag, 2) ekskursioner og kultur dage, 3) udgivelse af publikationer og 4) støtte til Johannes Jørgensens mindehus i Svendborg.
- §5 Som medlem af selskabet kan optages enkeltpersoner, juridiske personer, herunder foreninger, samt private og offentlige kulturinstitutioner, dog således, at ingen sådan organisation, institution el. lign. har mere end én stemme ved generalforsamlingen.
- §6 Selskabets overordnede myndighed er generalforsamlingen, der træffer sine afgørelser ved simpel stemmeflerhed blandt de fremmødte stemmeberettigede, dvs. medlemmer, der har betalt deres årlige kontingent. En enkelt skriftlig fuldmagt kan overdrages til et andet medlem, der selv deltager i generalforsamlingen. Vedtægtsændringer kræver % majoritet blandt de fremmødte stemmeberettigede.
- §7 Generalforsamlingen afholdes en gang årligt på Svendborg Bibliotek i november måned. Den indkaldes med tre ugers varsel ved skriftlig meddelelse til medlemmerne. Forslag, der ønskes behandlet, skal være formanden i hænde senest 10. oktober. Sådanne forslag, herunder forslag til vedtægtsændringer, skal udsendes sammen med indkaldelsen. Generalforsamlingen har følgende dagsorden:
1. Valg af dirigent og referent.
  2. Formandens beretning. Debat om og godkendelse deraf.
  3. Fremlæggelse og godkendelse af det reviderede regnskab.

4. Fremlæggelse og godkendelse af budget, herunder fastsættelse af kontingent samt bestyrelsens handlingsprogram
  5. Valg af formand for et år. Genvalg kan finde sted.
  6. Valg af den øvrige bestyrelse, der har fire medlemmer. De vælges for to år ad gangen, idet to medlemmer afgår i lige år, to andre i ulige år. Genvalg kan finde sted.
  7. Valg af to suppleanter for to år. Genvalg kan finde sted.
  8. Valg af revisor og revisorsuppleant, der vælges for to år ad gangen og kan genvælges.
  9. Indkomne forslag.
  10. Eventuelt.
- §8 Ekstraordinær generalforsamling kan på begæring af bestyrelsen eller halvdelen af medlemmerne indkaldes skriftligt af bestyrelsen med tre ugers varsel og særlig angivelse af dagsordenen.
- §9 Selskabet ledes af den på generalforsamlingen valgtebestyrelse, dvs. formanden og fire bestyrelsesmedlemmer. Efter valget konstituerer bestyrelsen sig selv med næstformand, kasserer og sekretær. Kasserer og sekretær kan dog udpeges udenfor bestyrelsen med ansvar overfor denne. Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden. Bestyrelsen kan nedsætte arbejdsgrupper til fremme af selskabets formål.
- §10 Selskabets regnskabsår går fra 1. oktober til 30. september
- §11 Til selskabets opløsning fordres ³/₄ majoritet blandt de fremmødte stemmeberettigede på en til dette formål indkaldt ekstraordinær generalforsamling. I tilfælde af selskabets opløsning tilfalder eventuelle midler Johannes Jørgensens mindehus i Svendborg.

Således vedtaget på Johannes Jørgensen Selskabets stiftende generalforsamling i Svendborg den 16. november 2002.

Schelden falder i havet

Schelden falder i Havet
fjærnt bag det flade Land;
gule Skorstene langsomt gaar
hen langs Himmelens Rand

Dampskorstene langsomt gaar
gennem det grønne Land;
der staar en læng Række Popler
mod Himlens graanende Rand.

Schelden er grøngraas og kruset,
det blæser, Dagen er frisk.
Vinden kommer fra Havet ind,
lugter af Saltvand og Fisk.

To blonde, yppige Piger
staar lænet mod Kajens Ræk
og raaber og ler til en Stewart
aa Kongodamperens Dæk.

Kongo – og fjærne Have –
Urskov – og Stanley Falls ...
Min Ungdoms Drømme! Jeg slog mig
siden med mindre til Taals.

Schelden rinder i Havet ud,
fjærnt bag det grønne Land –
jeg har sét dem før, jeg véd ikke hvor,
de Popler langs Himlens Rand.

Jeg saae de Popler i Dag eller Drøm,
og kender det fjærne Land –
jeg véd langt borte et Sted, hvor en Strøm
rinder ud i et sommerblaat Vand.

Johannes Jørgensen fra digtsamlingen "Der er en Brønd, som rinder" s. 52, 1920.

Fra sekretæren

Det er mig en glæde at byde medlemmerne af Johannes Jørgensen Selskabet velkommen til dette første nummer af Nyhedsbrevet som jeg redigerer for Selskabet. Bladet er tænkt som et bindeled mellem bestyrelsen og selskabets medlemmer, og vi håber at kunne udsende bladet fire gange årligt. I er velkomne til at sende Jeres idéer, forslag og eventuelle indlæg til mig på min adresse.

God fornøjelse til alle fra

Susanna Figgé

Njalsgade 51, 5.tv.

2300 København S. Tlf. 32.96.10.84.

Tegning af Gerda Ploug Sarp, fra omslaget til *Gamle Adresser*, 1947